

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๒๓๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม, ผวจ.ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๑๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๗/๘๑๑๗
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

ตามที่ได้ยืนยัน/แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒) เกี่ยวกับเรื่อง การวิเคราะห์
ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล มาเพื่อทราบ
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณได้เสนอเรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
ของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตาม
สำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้วเมื่อวันที่
๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0717/ 8117

สำนักงานประมาณ

ถนนพระรามที่ 6 กทม. 10400

28 ธันวาคม 2552

เรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบาย
รัฐบาล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร 0717/7815 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทสรุปผู้บริหาร แนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก
ธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล จำนวน 80 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานประมาณได้นำแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยง
ตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งสำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ร่วมกันพิจารณาทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์การ
วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้มีความเหมาะสม
และครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้
ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป เสนอต่อ
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ นายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบให้นำแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์
ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลดังกล่าว
เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบแล้ว สำนักงานประมาณจึงขอส่งบทสรุปผู้บริหารแนวทางและ
หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบาย
รัฐบาล ดังกล่าวจำนวน 80 ชุด ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวลลิตร์ตัน ศรีอรุณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

สำนักประเมินผล

โทร. 0 2273 9273 ต่อ 1616 , 2691

โทรสาร. 0 2273 9493

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ eval @bbmail.bb.go.th

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประมาณ สำนักประเมินผล โทร. 02 2739028 ต่อ 2691

ที่ นร 0717/ 7815

วันที่ 24 ธันวาคม 2552

เรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่านรองนายกรัฐมนตรี (นายกรณ์ศักดิ์ สกวาสู)

1. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาทบทวน ปรับปรุง หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น นำหลักเกณฑ์ดังกล่าว ไปใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ต่อมาสำนักงานประมาณได้ขอเลื่อนการนำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงฯ ไปใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552

2. การดำเนินงาน

สำนักงานประมาณได้จัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อพิจารณาทบทวน ปรับปรุงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

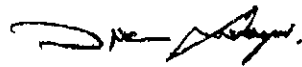
3. ข้อพิจารณา

3.1 เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น ได้มีแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีความครบถ้วนสมบูรณ์ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงเห็นควรนำแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ให้ความเห็นชอบแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและแจ้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ความเลียงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลในการจัดทำค่าของบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป รายละเอียดคบทสรุปผู้บริหาร แนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเลียงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

3.2 ในการจัดทำค่าของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นปีแรกที่จะเริ่มใช้การวิเคราะห์ความเลียงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นทำการวิเคราะห์ความเลียงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการลงทุนที่ใช้งบประมาณสูงสุดอันดับแรกก่อน สำหรับการจัดทำค่าของบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีต่อ ๆ ไป จึงให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นขยายผลการวิเคราะห์ความเลียงเพิ่มขึ้น สำหรับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้ทำการวิเคราะห์ความเลียงตามหลักธรรมาภิบาลฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป เนื่องจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับจัดสรรงบประมาณในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 และ 2553 ตามลำดับ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการเตรียมการอีกระยะหนึ่ง

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดให้ความเห็นชอบให้สำนักงานประมาณนำแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเลียงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

(นางสาวลัษีรัตน์ ศรีอรุณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

บทสรุปผู้บริหาร
แนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยง
ตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ
ตามนโยบายรัฐบาล

สำนักงานประมาณ

ธันวาคม 2552

บทสรุปผู้บริหาร
แนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยง
ตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

1. หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาทบทวน ปรับปรุง หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนำหลักเกณฑ์ดังกล่าว ไปใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ค่ะ ทั้งนี้ ให้รวมถึงการขอของบประมาณ งบกลางของหน่วยงานต่างๆ และให้ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจใช้แนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามคู่มือการวางแผนและบริหาร โครงการของสำนักงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้วในวันที่ 27 มีนาคม 2550 มาประกอบการพิจารณาการวิเคราะห์ความเสี่ยง ถ้ามีความเสี่ยงประเภทใด จะต้องระบุถึงแนวทางการจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

สำนักงบประมาณ ได้มอบหมายให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นที่ปรึกษาโครงการจัดทำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล และได้ร่วมประชุมกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อพิจารณา ทบทวน ปรับปรุง และจัดทำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรีให้เหมาะสมแก่การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ส่วนราชการจะสามารถนำไปปฏิบัติในชั้น การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี

เนื่องจากการจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางกรวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องการความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านทางวิชาการ ซึ่งควรมีการทดสอบข้อมูล ด้านเทคนิคเพื่อให้ได้โปรแกรมการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ จึงมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการทดสอบข้อมูลกับหน่วยงานนำร่องอีกระยะหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ล่วงเลย ระยะเวลาการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2553 ไป สำนักงบประมาณจึงได้มีหนังสือขอ เลื่อนการนำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการจัดทำคำของบประมาณ รายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2554 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามเสนอเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552

สำนักงบประมาณร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้ทำการทดสอบข้อมูล ด้านเทคนิคกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้ได้โปรแกรมการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว และได้

จัดประชุมชี้แจงเชิงปฏิบัติการให้แก่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ จำนวน 311 หน่วยงาน เมื่อวันที่ 14 – 16 กันยายน 2552 และสำนักงบประมาณได้จัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อพิจารณาทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลฯ ตามที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เสนอ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวได้ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2552 และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

2. กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายของรัฐบาล

กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 โดยกำหนดไว้ว่าแผนงาน/โครงการที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ ต้องเป็นแผนงาน/โครงการต่อไปนี้

2.1 เป็นแผนงาน/โครงการที่สนองตอบนโยบายหลักของแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามมติคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552

2.2 เป็นลักษณะแผนงาน/โครงการที่คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 มีมติให้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ

3. ขอบเขตแผนงาน/โครงการที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ

ขอบเขตของแผนงาน/โครงการที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ จะต้องเป็นแผนงาน/โครงการที่สนองตอบนโยบายหลักของแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามมติคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกแผนงาน/โครงการในการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 ดังนี้

3.1 แผนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายรัฐบาลที่อยู่ในแผนการบริหารราชการแผ่นดินหรือนโยบายจำเป็นเร่งด่วนของรัฐบาลที่ดำเนินการโดยส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจเดียวหรือบูรณาการหลายส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ หรือ

3.2 แผนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายรัฐบาลที่อยู่ในแผนการบริหารราชการแผ่นดินหรือนโยบายจำเป็นเร่งด่วนที่ดำเนินการโดยจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด

4. ขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ เพื่อใช้ประกอบคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้กำหนดไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สนองต่อนโยบายหลักตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

เป็นการคัดเลือก เพื่อให้ได้เฉพาะแผนงาน/โครงการที่สนองต่อนโยบายหลักของแผนบริหารราชการแผ่นดินตามมติคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 ซึ่งประกอบด้วยนโยบายหลัก 8 ประการ ดังนี้

นโยบายที่ 1 นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

นโยบายที่ 2 นโยบายความมั่นคงของรัฐ

นโยบายที่ 3 นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต

นโยบายที่ 4 นโยบายเศรษฐกิจ

นโยบายที่ 5 นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม

นโยบายที่ 7 นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

นโยบายที่ 8 นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกแผนงาน/โครงการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบการของบประมาณ

เป็นการคัดเลือกแผนงาน/โครงการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 โดยเห็นสมควรระบุลักษณะของแผนงาน/โครงการที่ควรนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อประกอบการพิจารณาคำของบประมาณ ดังนี้

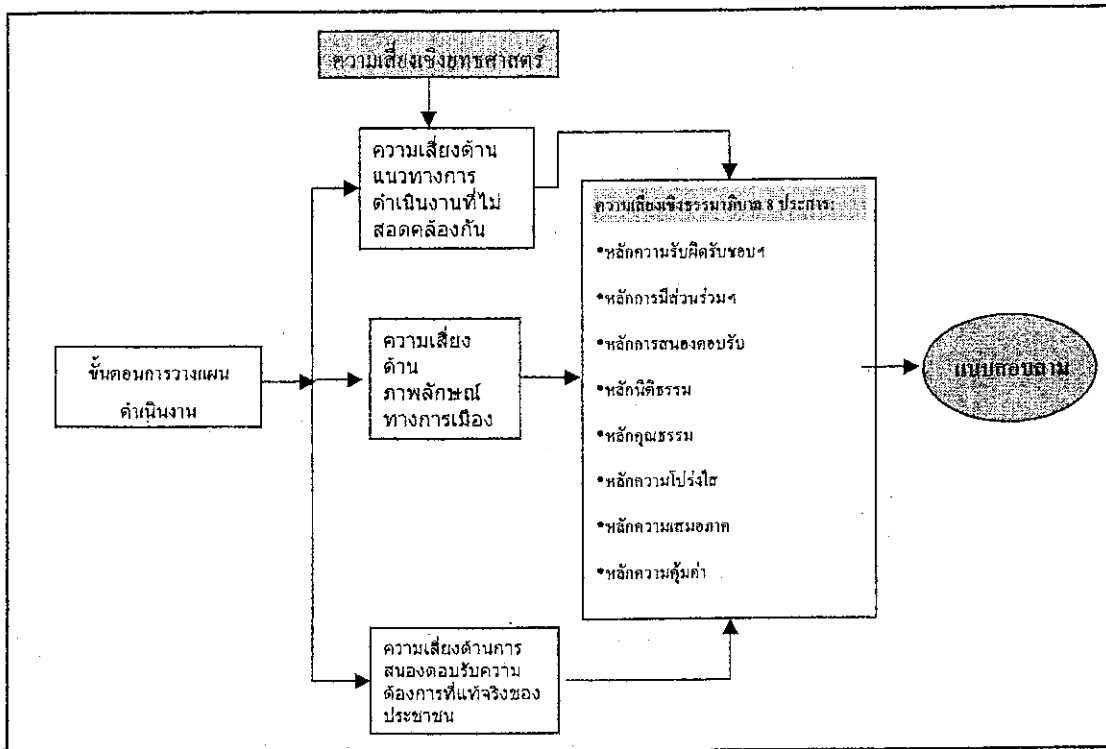
- 1) เป็นแผนงาน/โครงการที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบรรลุผลตามเป้าหมายกระทรวง ส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวง กลุ่มจังหวัด จังหวัด และ
- 2) เป็นแผนงาน/โครงการที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สิ่งแวดล้อม หรือการให้บริการขั้นพื้นฐานของประชาชน และ
- 3) เป็นแผนงาน/โครงการที่ใช้งบประมาณสูงของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มจังหวัด จังหวัด

4) แผนงาน/โครงการที่ไม่เข้าข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามข้อ 1-3 แต่เป็นแผนงาน/โครงการอื่นที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือสำนักงบประมาณเห็นควรให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ก็ถือว่าเป็นแผนงาน/โครงการที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

ทั้งนี้ ในการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นปีแรกที่จะเริ่มใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการลงทุนที่ใช้งบประมาณสูงสุดอันดับแรกก่อน สำหรับการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีต่อ ๆ ไป จึงให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นขยายผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ เพิ่มขึ้น สำหรับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ เพิ่มขึ้น เนื่องจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับจัดสรรงบประมาณในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 และ 2553 ตามลำดับ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการเตรียมการอีกระยะหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ

กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลคือ การเชื่อมโยงแนวความคิดการบริหารความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ 3 มิติ และความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล 8 ประการในแต่ละขั้นตอนการวางแผนโครงการเข้าด้วยกัน ดังแสดงในภาพที่ 1 เพื่อจะได้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า แผนงาน/โครงการก่อนได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ผ่านการวางแผนอย่างถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาลหรือไม่ มีความเสี่ยงด้านใดบ้าง และได้มีการวางแผนในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างถูกวิธีหรือไม่

ภาพที่ 1 การเชื่อมโยงแนวคิดการบริหารความเสี่ยงเชิงวิทยาศาสตร์ 3 มิติ และความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล 8 ประการ

คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในแต่ละชุดคำถามจะนำมาใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ข้อคำถามในแบบสอบถามมีทั้งหมด 15 ประเด็น 59 ข้อ โดยเป้าหมายของข้อคำถามเพื่อแสดงว่าผู้จัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการวางแผนดำเนินงาน/โครงการหรือไม่

สำหรับปีงบประมาณ 2554 ได้กำหนดให้แต่ละคำตอบในคำถามหลักมีคะแนนเท่ากันคือคำตอบละ 1 คะแนน การถ่วงน้ำหนักความสำคัญของมิติความเสี่ยงเชิงวิทยาศาสตร์และมิติความเสี่ยงเชิงธรรมาภิบาล 8 ประการ ได้ใช้จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามเป็นตัวให้น้ำหนัก กล่าวคือมิติที่เห็นว่ามีผลสำคัญต่อการเกิดความเสี่ยงสูง จำนวนข้อคำถามจะมากกว่ามิติที่มีความสำคัญน้อยกว่า

ทุกแผนงาน/โครงการจะถูกจัดกลุ่มคะแนนตามระดับความเสี่ยงเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับความเสี่ยงสูง ปานกลาง และต่ำ เพื่อให้ส่วนราชการและสำนักงบประมาณใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

แผนงาน/โครงการที่ผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในขั้นตอนที่ 3 จะต้องผ่านการประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก และความเสี่ยงประเภท

อื่นๆ 6 ประการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 22 เมษายน 2551 ก่อนได้รับการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ
ได้แก่

- 1) ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม
- 2) ความเสี่ยงด้านการเงินและเศรษฐกิจ
- 3) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย
- 4) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี
- 5) ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ
- 6) ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติ

การประเมินความเสี่ยงในขั้นตอนนี้ได้ใช้หลักการประเมินความเสี่ยงตามแนวทาง
บริหารความเสี่ยง เป็นการพิจารณาว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นสามารถบริหารจัดการได้หรือไม่โดยการระบุ
ปัจจัยเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และวัดความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยง

ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี ต้องวิเคราะห์
ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมในทุกปัจจัยเสี่ยง โดยมีวิธีการประเมินความเสี่ยงได้กำหนดไว้ 3 ประเด็น คือ
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และความสามารถหรือคุณภาพในการจัดการ
โดยในแต่ละมิติจะมีคำตอบให้เลือก ดังนี้

มิติการประเมินความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	สูงหรือต่ำ
ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ยอมรับได้ หรือยอมรับไม่ได้
ความสามารถในการบริหารจัดการ	จัดการได้ หรือจัดการไม่ได้

แผนงาน/โครงการที่ผ่านการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล และอยู่ในเกณฑ์ที่
สามารถดำเนินการต่อไปได้ แต่มีความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสูง ในการเสนอ
ขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นจะต้องมี
ข้อเสนอวิธีบริหารจัดการความเสี่ยงนั้นๆ โดยอาจใช้แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง เช่น ลดความ
รุนแรงของความเสี่ยง (Risk Reduction) ต่อความไม่สัมฤทธิ์ผลของแผนงาน/โครงการ ทั้งในด้านการลด
ระดับความรุนแรงของการเกิดผลกระทบ และ/หรือลดความเป็นไปได้ในการเกิดผลกระทบ เป็นต้น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/
โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

มีประโยชน์ที่สำคัญ ดังนี้

5.1 ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นที่เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลจะได้เรียนรู้และพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ตอบสนองมิติเชิงยุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบ มีแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่เป็นรูปธรรม จนไม่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินแผนงาน/โครงการ

5.2 สำนักงบประมาณมีเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาและประเมินค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

5.3 ผลจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลฯ เพื่อประกอบการจัดทำงบประมาณสำหรับแผนงาน/โครงการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลของแผนงาน/โครงการได้ต่อไป

6. คู่มือแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/
โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

สำนักงบประมาณจะได้เวียนแจ้งคู่มือแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลให้ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นใช้ในการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป

.....